BOAT Butlletí oficial de l'Arquebisbat de Tarragona

Núm. 671 27 setembre de 2024 Pàg. 001

Homilia

en la solemnitat de la Mare de Déu de Misericòrdia. Reus, 25 de setembre de 2024

Estimat Mn. Santi Soro, vicari general. Estimat Mn. Joaquim Fortuny, prior de Reus. Benvolguts mossens de la ciutat, comunitats parroquials i religioses, associacions, confraries i institucions eclesials. Benvolgut P. Vasile, rector de la Parròquia Ortodoxa Romanesa de Reus.

Benvolguda alcaldessa, regidores i regidors de l'Ajuntament de Reus. Benvolgut subdelegat del Govern de l'Estat. Benvolguda presidenta de la Diputació. Altres autoritats, representants d'entitats ciutadanes. Junta d'Administradors i Cambreres del Santuari. La meva felicitació a les components del grup de Misericòrdies i a totes les que celebreu avui el Sant (Coies, Coris, Misericòrdies). Estimat poble sant de Déu. Molt estimada Coral, que avui ens acompanyeu amb els vostres cants. Una salutació també a les persones que seguiu aquesta celebració pel Canal Reus TV, especialment a aquelles que ho feu des de la malaltia, l'impediment o la llunyania.

Amb molta joia ens reunim una vegada més i, en aquest dia solemne, en aquesta esplèndida esplanada al costat del Santuari de Misericòrdia, aquí, a Reus. Avui, com ho fem moltes altres vegades durant l'any, hem vingut als peus de la Mare de Déu a oferir-li el que som i el que tenim, els nostres projectes, les nostres febleses i malalties, els nostres desitjos i esperances, i a implorar a Maria que demani al seu Fill Jesucrist Misericòrdia per a nosaltres.

El tarannà dels reusencs i reusenques és i ha estat sempre un tarannà obert, emprenedor, en diàleg amb tot allò nou, que és el que ha fet realment gran aquesta ciutat. És l'autèntic significat que s'amaga darrere de paradigmes que us identifiquen com «Reus, París, Londres» o quan dieu «el món de Reus és el món». Aquest esperit està pertot: a peu de carrer, en l'esperit emprenedor dels vostres comerciants o en la força de les vostres entitats.

I també, aquest esperit és present a nivell eclesial on, més que en cap altra ciutat, d'ençà del Concili Vaticà II, ha anat quallant un sa diàleg ecumènic. No en va, hi ha a Reus una representació de les principals confessions cristianes, i és on més ha tingut lloc al llarg dels anys el diàleg i la pregària conjunta, especialment en les jornades de pregària per la unitat de totes les Esglésies cristianes, tingudes habitualment a la Prioral de Sant Pere. És un goig que avui mateix, en aquesta celebració, hi sigui present el rector de l'Església ortodoxa romanesa. Gràcies, P. Vasile.

Per totes aquestes coses, avui en la diada de Misericòrdia, voldria glossar com la pietat mariana, si hom la fonamenta en la Paraula de Déu i la purifica de tot allò que podria aparèixer com més o menys independent o destinat merament a la glorificació de

Maria, aquesta pietat —dic— podria contribuir a millorar el diàleg ecumènic amb els altres cristians, amb les altres Esglésies i comunitats eclesials que conviuen en aquesta mateixa ciutat.

La pietat envers la mare de Jesús ha de ser «sòlida», ha de ser un «instrument» per arribar al coneixement ple del Fill de Déu. Per aquest motiu, fixeu-vos que la segona lectura d'avui, treta de la Carta als cristians hebreus, ens centrava cap a la figura de Jesucrist, i ens indicava que ell tastà la nostra mateixa condició humana: naixent d'una dona, es va fer en tot semblant a nosaltres, per esdevenir «davant de Déu un gran sacerdot compassiu i digne de confiança que expiés els pecats del poble».

Molt estimats i estimades, és necessari que tot allò que es diu de Maria estigui fortament marcat per una «empremta bíblica».[1] La Bíblia dicta a la pietat mariana el vocabulari, i inspira el text de les pregàries i dels cants que dediquem a Maria.

El papa sant Pau VI, en l'exhortació apostòlica *Marialis cultus*,[2] és a dir, sobre el culte veritable que s'ha de donar a la Mare de Déu, aborda la qualitat ecumènica necessària per a la pietat mariana. En el seu escrit, hi subratlla clarament tres temes: la comunió de pensament amb els altres cristians, la cura per evitar exageracions que podrien dividir, i el paper de Maria en la pregària per la unitat dels cristians.

Pau VI destaca primerament la proximitat entre catòlics i ortodoxos en la veneració de Maria com a «Mare de Déu» (*Theotokos*): Amb aquesta expressió es tracta de subratllar la plena humanitat de qui és Déu com el Pare, l'home Jesucrist. Per tant, Maria és Mare de Déu pel que fa a la humanitat de Crist que possibilita l'Encarnació del Fill de Déu. Per això, catòlics i ortodoxos cantem junts aquell antic himne: «Ell a qui tot l'univers no podia contenir, va ser contingut en la teva matriu, oh Mare de Déu, oh *Theotokos*.» Al mateix temps, Pau VI fa notar igualment el paper dels teòlegs anglicans, que han donat una sòlida base escripturística a la pietat mariana. I, finalment, fa notar una comunió real amb els germans de les Esglésies o comunitats Reformades, «entre les quals vigeix un gran amor envers les Sagrades Escriptures, i glorifiquen Déu amb les mateixes paraules de la Verge», és a dir, amb el cant del Magnificat que trobem dins el capítol primer de l'Evangeli de sant Lluc.

Per totes aquestes coses, els catòlics hem d'evitar tota exageració susceptible d'induir a error els altres germans cristians sobre la doctrina autèntica de l'Església catòlica. Convé, fins i tot, bandejar tota manifestació cultual contrària a la pràctica catòlica legítima. Aquesta preocupació de puresa doctrinal serà rebuda amb agraïment en

[1] Max THURIAN, «Maria i l'Església»: *DdE* 197 (1975) 945-954; aquí, 948.

[2] Sant Pau VI, Exhortació apostòlica *Marialis cultus* (2-II-1974): *DdE* 169 (1974) 545-588.

el diàleg ecumènic. Quantes divisions i oposicions haurien estat evitades si hom no hagués practicat per part catòlica una puja mariana, equiparant Maria com si fos la divinitat, i d'altra banda, per a les comunitats sorgides de la Reforma protestant no hauria tingut lloc una mena de conspiració de silenci sobre el nom de Maria! En aquest sentit, convé recordar la centralitat de Jesucrist en tota pietat mariana. Aquesta pietat no pot ser altra cosa que «un camí cap al Crist», que és la font i el centre de la comunió eclesial. Com afirma sant Pau al seu deixeble Timoteu, «hi ha un sol Déu; hi ha també un únic mitjancer entre Déu i els homes, l'home Jesucrist, que es donà a si mateix en rescat per tothom» (1Tm 2,5-6). I també, en el discurs de Pere davant el Sanedrí, s'afirma: «La salvació no es troba en ningú més [que en Jesucrist], perquè, sota el cel, no ha estat donat als homes cap altre nom que pugui salvar-nos» (Ac 4,12). Per això, Maria, a l'Evangeli d'avui, en el marc de l'inici del ministeri públic de Jesús, diu als comensals de les noces de Canà de Galilea: «Feu tot el que ell us digui.» Per tant, una millor comprensió del lloc de Maria en el misteri de Crist i de l'Església pot facilitar el retrobament i accelerar la unitat dels cristians.

Tornant a l'exhortació de Pau VI sobre el veritable culte a Maria, i tal com hem escoltat avui a l'Evangeli, s'afirma que en el poble de Canà de Galilea «la Verge, amb la seva intervenció maternal, va aconseguir que Jesús realitzés el primer dels seus miracles, així també als nostres dies podrà, amb la seva intercessió, accelerar l'hora en què els deixebles del Crist retrobaran la perfecta comunió en la fe».

Convé assenyalar també algunes consideracions molt interessants sobre la pietat mariana. Aquí, ara, voldria subratllar la seva exquisida humanitat. Maria fou una veritable dona, que pot simbolitzar la dignitat de la dona moderna. Ella no fou pas una dona sotmesa passivament a una religiositat alienadora, sinó que fou una dona forta que conegué la pobresa i la sofrença, la fugida i l'exili. I ella, amb esperit de servei i generositat, va encarar adequadament els sacrificis i contrarietats. Després de l'anunci de l'àngel, en comptes de recloure's en ella mateixa, «se n'anà decididament a la muntanya» (Lc 1,39), per tal d'estimar i servir. Maria no va témer proclamar el Déu que exalça els humils i els oprimits, que omple de béns els pobres, que capgira els poderosos d'aquest món. Adoneu-vos com aquest capítol de la vida de Maria esdevé molt fort i ens pot donar molta llum en els moments actuals.

Finalment, convé recordar que Maria, com a Mare, és figura de l'Església. Es tracta d'un tema que vaig glossar a bastament a la Carta pastoral que us vaig entregar l'octubre passat i que porta per títol, *Heu estat fills, sigueu també mares*. És un tema preciós que, curiosament, trobem també en els escrits de Martí Luter, l'iniciador de la Reforma protestant, encara que a voltes aquest tema, per part dels seguidors de la Reforma, s'hagi deixat a la penombra. Així, per exemple, amb motiu del Nadal de l'any 1529,

declara Luter: «Maria és la mare de Jesús i la mare de tots nosaltres […]. Si ell és nostre, nosaltres hem d'estar en la seva situació; allà on ell és, hem de ser-hi també nosaltres, i tot allò que ell té ha de ser nostre, i la seva mare és també la nostra.»[3] Luter, doncs, considera Maria en la seva funció de figura de l'Església, i la considera també com una mare espiritual en l'Església, per raó de la nostra comunió íntima amb Jesús, el fill de Maria. La coherència del pensament de Martí Luter sobre aquest punt mostra que donava un lloc real a Maria, en la seva fe i en la seva pietat. Ara bé, sovint, per simple reacció a la posició catòlica, a voltes sobredimensionada —considerant la Verge Maria gairebé com salvadora dels mortals (i així s'havia cantat en algun dels nostres cants catòlics)—, el protestantisme es va anar allunyant d'aquesta actitud positiva del mateix pare de la Reforma, és a dir, del mateix Martí Luter. Per aquest motiu, crec que el diàleg ecumènic pot fer-nos retrobar a tots un pensament i una pietat sana en relació amb la Verge Maria. Entre tots hem d'anar obrint aquest camí de diàleg. Crec que les comunitats cristianes de Reus, tant les parròquies catòliques com les comunitats de les altres confessions cristianes, es troben preparades per a aquest diàleg, un diàleg centrat en el fet que Maria sempre ens porta cap a Crist i, per aquest fet, donat que ens porta cap a Crist, ella és imatge i figura de l'Església, és a dir, del que hem de ser i fer tots i cada un de nosaltres: esdevenir *mares* per als altres, portant el Crist i la seva misericòrdia en el nostre cor i, així, irradiar-lo en els qui ens envolten. Davant d'això, espero que Maria, com a Canà de Galilea, demani al Fill de Déu, és a dir, al Senyor Jesús, un miracle: el miracle de la unitat de tots els cristians. El Crist ens ofereix en abundància les gràcies de la misericòrdia, de la reconciliació i de la unitat. A nosaltres pertany acollir-les. Demanem-ho sobretot en aquest nou curs en què iniciarem l'any Jubilar de l'esperança convocat pel papa Francesc. Demanem-ho sobretot en el marc de la Unitat pastoral catòlica de la ciutat de Reus. Siguem els servents fidels de nostre Senyor Jesucrist, a qui la Verge Maria, mare de tots nosaltres, imatge i figura de l'Església, ens diu avui encara: «Feu tot el que ell us digui».

Que Maria, que des de Reus ens mira amb ulls d'amor, il·lumini avui també el nostre present i futur eclesials. Amén.

[3] *Obres de Martí Luter*, Edició de Weimar 29, 655-656.